

25. 7. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Elektronické peníze versus Kryptoměna

Hlavním cílem tohoto článku bude analyzovat zásadní rozdíly mezi elektronickými penězi a kryptoměnou, jakožto typem digitální měny. Společným znakem obou těchto institutů je „virtuální prostor“ v rámci něhož se odehrávají veškeré finanční operace, což dělá tyto věci v dnešní době daleko zajímavější např. oproti klasickému hotovostnímu platebnímu styku, který je dle mého názoru na ústupu.

1. Elektronické peníze jako podklad kryptoměny

Elektronické peníze fungují na základě různých internetových platebních systémů, mezi ty nejznámější lze zařadit např. Ecash, Cybercash, Milicent a Mondex. Elektronické peníze lze označit za digitální ekvivalent klasické hotovosti, kterou uplatňujeme v hotovostním platebním styku. Smyslem a účelem elektronických peněz nebylo nahradit funkci samotné hotovosti, tak jak ji známe ve formě skutečných peněz, ale cílem byla spíše snaha o náhradu skutečných peněz při úhradě zcela nepatrných finančních transakcí, tzv. mikroplateb, a to z toho důvodu, že při těchto transakcích jsou daleko nižší náklady na jejich realizaci oproti nákladům, které vznikají při transakci skutečných peněz. Vzhledem k tomuto se staly elektronické peníze přímým konkurentem nepoužívanějšího platebního nástroje, a to platebních karet.

Elektronické peníze lze členit podle různých kritérií. Z praktického pohledu je můžeme rozdělit podle jejich povahy na „Token - Based“ nebo „Balance - Based“. Kdy Token - Based lze označit za digitální kopii skutečných mincí a Balance - Based vyjadřují podobu kladného nebo záporného zůstatku na elektronickém účtu. Dále můžeme elektronické peníze rozdělovat dle jejich povahy na bankovní a nebankovní, a to čistě z toho pohledu, zda jsou emitovány bankou, jakožto právnickou osobou, která disponuje bankovní licencí udělenou Českou národní bankou při splnění zákonem stanovených podmínek, a to v souladu s ustanovení § 4 a násl. zákon č. [21/1992](#) Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů a také podle ustanovení § 9 a násl. zákon č. [370/2017](#) Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů či nikoliv.

Co se týče právní úpravy elektronických peněz, tak zvláštním právním předpisem, který upravuje poskytování platebních služeb a vydávání elektronických peněz je zákon č. [370/2017](#) Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, který do českého právního řádu delegoval i spoustu směrnic či nařízení Evropské unie. Mezi ty nejznámější a nejdůležitější patří Směrnici 2009/110/ES ze dne 16. 9. 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností a Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 924/2009 ze dne 16. 9. 2009 o přeshraničních platbách ve Společenství.

Zákon o platebním styku upravuje nejen veřejnoprávní podmínky pro poskytování platebních služeb a vydávání elektronických peněz, ale i soukromoprávní vztahy vznikající mezi poskytovateli a

uživateli těchto platebních služeb. Vzhledem k různým subjektům, které se v této oblasti vyskytují, dochází k uplatňování i jiných s tímto souvisejících právních předpisů z oblasti soukromého práva, jako je např. zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, zákon č. [634/1992](#) Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, apod.

Co se týče samotného pojmu elektronických peněz, tak jejich zákonnou definici nalezneme v ustanovení § 4 zákon č. [370/2017](#) Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, kde je stanoveno, že elektronické peníze jsou peněžní hodnotou, která

- představuje pohledávku vůči tomu, kdo ji vydal,
- je uchovávaná elektronicky,
- je vydávána proti přijetí peněžních prostředků za účelem provádění platebních transakcí a
- je přijímána jinými osobami než tím, kdo ji vydal.

Nicméně platí, že elektronickými penězi není peněžní hodnota, která nemůže být použita k provedení jiné platební transakce než platební transakce uvedené v zákoně o platebním styku.

Elektronické peníze lze obecně označit za rizikovější platební nástroj oproti běžnému hotovostnímu platebnímu styku, a to z toho důvodu, že jsou mnohdy emitovány nebankovním subjektem a tudíž nepodléhají dohledu centrální banky. Mezi ty konkrétní nevýhody lze označit např. platbu předem tzn., že aniž bychom měli „nabitou“ elektronickou peněženku, tak neprovedeme žádnou platbu, dále se jedná o peněžní prostředky, které nejsou nikterak pojištěny, bavíme-li se o těch, kterými disponují nebankovní subjekty a v neposlední řadě je důležité zmínit, že elektronické peníze nejsou úročeny.

2. Krypto“měna“

Institut kryptoměny je jedním z typů digitální měny, tzn., že se jedná o měnu, která je vytvořena a uložena v elektronické podobě, a proto se také o kryptoměnách hovoří, jako o elektronických penězích. Kryptoměna funguje na základě kryptografie v rámci níž, dochází k řetězení digitálních podpisů jednotlivých převodů, peer-to-peer sítě a decentralizace. Aktuálně je stále nejznámějším a doposud nejrozšířenějším zástupcem bitcoin, který ovšem v poslední době zaznamenal velké propady a už teď víme, že se vedle něj rozvíjejí další poměrně známé kryptoměny, jako jsou např. Ethereum a EOS, které jsou dle mého názoru nástupcem právě zmíněného bitcoinu.

Právní úprava v oblasti digitální měny, respektive kryptoměny není doposud nikde legálně zakotvena. Pojem digitální měna byl vymezen v roce 2012 Evropskou centrální bankou. Dle jejího stanoviska se jedná o neregulovaný typ digitálních peněz, které jsou ve většině případů vydávány a kontrolovány svými vydavateli, které používají a přijímají členové konkrétní virtuální komunity. O rok později byly digitální peníze vymezeny americkou Státní pokladnou, která je označila za prostředek směny, který se v daném místě a čase chová jako měna, a to i přesto, že nemá všechny základní znaky a požadavky, které měna vyžaduje.

To co platí obecně pro digitální měny, platí stejně tak pro bitcoin, proto jej můžeme označit za digitální nebo virtuální měnu, která nemá žádnou ústřední autoritu. Bitcoin byl vytvořen v roce 2009 v Japonsku autorem, jehož přesná totožnost není známa. Tato virtuální měna byla „vytvořena“ v omezeném počtu 20.999.999,9769 s tím, že v roce 2140 dojde k vytěžení posledního bitcoinu. Značná část veřejnosti, ať už laické či odborné zastává názor, že bitcoin je měna, a to primárně z pohledu svého účelu. O tom se ovšem v současné době vedou diskuze.

Mezi základní znaky, podle kterých můžeme identifikovat obecně digitální měny, patří jejich

absolutní decentralizace tzn., že zde není žádná soustředěná státní moc, která by tuto oblast jakkoliv kontrolovala např. prostřednictvím centrální banky, dále zde nefiguruje žádný prostředník tzn., že peníze se zasílají ihned bez jakýchkoliv prostředníků v podobě bank, družstevních záložen atp., což ušetří nemalé náklady, čas a také je tímto způsobem zajištěna daleko větší anonymita celé finanční transakce, silné šifrování, které je ve své podstatě neprolomitelné. Mezi další znaky patří celosvětová působnost, neexistence transakčních poplatků popř. pouze symbolické poplatky, přímá komunikace mezi uživateli, otevřené zdrojové kódy.

V teoretické rovině lze říci, že digitální či virtuální měny můžeme považovat za jakýsi zvláštní typ elektronických peněz, a to z toho důvodu, že se v mnoha svých základních znacích shodují, nicméně stejně tak zde najdeme významné rozdíly. U elektronických peněz je totiž zásadní jeden fakt, a to, že je zde zachováno spojení s klasickou formou peněz v rámci hotovostního platebního styku, kde jsou vyjádřeny ve stejných jednotkách oproti virtuálním měnám, kde se naopak mění zúčtovací jednotka na virtuální. Dalším zásadním rozdílem je subjekt emitenta, kdy elektronické peníze jsou vydávány institucí, která splnila zákonem stanovené povinnosti, kdežto u bitcoinů platí absolutní decentralizace.

Na závěr bych dodal to nejdůležitější, elektronické peníze oproti digitálním či virtuálním měnám mají svoji právní úpravu. Na základě výše uvedeného si dovoluji tedy tvrdit, že na bitcoiny nelze dle platných právních předpisů nahlížet, jako na elektronické peníze.

Dále více k dispozici >>> [zde](#).

Mgr. Lukáš Pospíšil

[ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 770 115 012
e-mail: pospasil@arws.cz

[1]SMEJKAL, Ladislav. Elektronické peníze [online]. Ikaros, 2001, [cit. 2014-02-02]. K dispozici >>> [zde](#).

[2] K dispozici >>> [zde](#).

[3]Kancelář finančního arbitra: Rozhodování sporů v oblasti poskytování platebních služeb a vydávání a zpětné výměny elektronických peněz [online]. [cit. 2015-09-02]. K dispozici >>> [zde](#).

[4]Zákon č. [370/2017](#) Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů

[5]Zákon č. [21/1992](#) Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů

[6]TOGOTO. Bitcoin: právní nálada u nás i ve světě. [Zákonyvkapse.cz](#) [online]. 2013 [cit. 2015-12-30]. K dispozici >>> [zde](#).

[7]Bitcoin je první decentralizovaná open-source elektronická měna, která změní svět: Co je Bitcoin a jak funguje?[online]. [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://bitcoinman.cz/>

[8]ČINKOVÁ, Martina. Bitcoin: právní nálada u nás i ve světě. [Zákonyvkapse.cz](#) [online]. 2013 [cit. 2015-12-30]. K dispozici >>> [zde](#).

[9]MARTINÁK, T. a kol. Bezhotovostní peníze versus elektronické peníze. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, o. p. s., 2015. 188 s. ISBN 978-8087382-74-5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, kapitola 3: Elektronické peníze, JUDr. Zdenka Papoušková, Ph.D., s. 45. ISBN 978-80-7400-491-9.

[10]PAPOUŠKOVÁ, Z. Vybrané právní aspekty virtuální měny Bitcoin. In Daně a finance č. 3/2017, Praha: Comenius print. 2017. ISSN 1801 - 6006, s. 18 - 25

[11]PAPOUŠKOVÁ, Z. Zdaňovat příjmy z Bitcoinů - ano či ne? In Acta Iuridica Carolinae č. 1/2018. Vydavatelství UK v Praze. 2018. s. 111 - 118

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)